

Utbildningsplan för kurs i

SKOGSVÅRD & SKOGLIG PLANERING

Kurstyp och nivå

Eftergymnasial, yrkesinriktad skoglig grundutbildning. Utbildningen är fristående men ger behörighet för vidare studier på skogsmaskinutbildningar, speciella skogliga arbetsledarutbildningar m.fl., samt vissa skogliga högskoleutbildningar (skogsteknikerutbildningen vid Gammelkroppa och skogsmästarutbildningen i Skinnskatteberg).

Kurslängd

Ett läsår med 40 schemalagda veckor exklusive lov (motsvarande 60 högskolepoäng, dvs. 1,5 poäng per vecka). Möjlighet finns att vid behov förlänga utbildningen med en termin för ämnesfördjupning och ytterligare praktik (se nedan).

Förkunskapskrav och inträdeskrav

Grundläggande gymnasiebehörighet. Sökande ska ha fyllt 20 år. Körkort.

Urval och antagning

Kursen har 16 platser. De sökande rangordnas utifrån ansökningshandlingarna: tidigare utbildningar, betyg, tidigare praktik, arbetslivserfarenheter, referenser och liknande. Jämn könsfördelning eftersträvas och vid i övrigt lika meriter går äldre före yngre. Det obligatoriska personliga brevet väger också tungt: hur det är utformat och vad som framgår om sökandens lämplighet för utbildningen. I vissa fall kallas sökande till intervju och test.

Studieform och studietakt

Bunden studieform. Studietakten är heltid, men med möjlighet att vid sidan av de obligatoriska inslagen också läsa ett par mer omfattande tillvalsämnen per termin samt ett antal kortkurser (se nedan). Den eventuella tilläggsterminen är i förekommande fall individuellt upplagd efter önskemål.

Övergripande mål

Efter utbildningen ska kursdeltagaren ha fått kunskaper och färdigheter för att klara förvaltning och skötsel av en mindre till medelstor skogsegendom, att kunna ta vara på de potentiella resurser som finns ur ett mångbruksperspektiv och att utveckla och förädla dem till lönsamma produkter. Utbildningen ska också ge kompetens att såväl driva ett eget skogligt tjänsteföretag som att arbeta som skogsvårdare, skoglig planerare, arbetsledare, planläggare, virkesköpare och liknande som anställd i ett företag. Centralt i utbildningen är att ge kursdeltagarna sådana insikter att de vill verka för ett uthålligt och för naturen skonsamt och hänsynsfullt skogsbruk.

Obligatoriskt innehåll

Här är en översiktlig beskrivning av kursens obligatoriska moduler. Utbildningens närmare innehåll och uppläggning framgår av *särskild kursplan* som fastställs/uppdateras av utbildningens referensgrupp bestående av representanter från regionens skogsnäring (skogsföretagare/entreprenörer) och fortbildande skogsskolor.

M1 **Baskurser (5p)**

Studieteknik, Distansstudieteknik
Datakunskap, IT-teknik
Text & Bild, Presentationssteknik
Muntlig framställning, Seminarieredovisning
Retorik, Argumentation
Skriftlig framställning, Rapportskrivning

M2 **Skogsekologi (5p)**

Skogsekosystems struktur/funktion
Skoglig marklära
Produktionsekologi
Individ- och Populationsekologi
Art- och Biotopkunskap
Skogshistoria
Trängda eller hotade arter och biotyper
Naturvärdesbedömning

M3 **Produktkunskap, Köp och försäljning (5p)**

Träkunskap, Virkesegenskaper
Virkesortiment, Apterling
Virkesmätning, Skador på virke
Förädling av lövvirke, Träprodukter
Biobränsleteknik
Rekreation, Turism
Övriga mångbruksprodukter och deras förädling
Köp och försäljning av virke och andra produkter

M4 **Skogsuppskattning, Skogsindelning, Värdering (5p)**

Bonitering
Skogsuppskattning
Flygbildsteknik och Bildtolkning
GPS, GIS och Databas
SingleTreeLaserteknik och 3D-visualisering
Skogsindelning
Bestandsregistrering, Ajourförning
Utbytesbedömning
Värdering av enskilda poster och bestånd
Köp och försäljning av virke (se också ovan)

M5 **Skogsvårdåtgärder, Skogsskötsel (5p)**

Beståndsanläggning
Röjning
Gallring
Beståndavveckling, Föryngringsavverkning
Alternativa skötselmetoder
Kontinuitetsskogsbruk
Naturvård, Kulturmiljövård

M6 **Skogsteknik, Drivning, Logistik (5p)**

Småredskap, Motormanuellt arbete
Maskin- och fordonskunskap
Drivningssystem, Skördarbete
Virkestransporter, Skogsnäringens logistik
Säkerhetsaspekter, Förebyggande säkerhetsarbete

M7 **Fastighetskunskap (5p)**

Lagar, förordningar, regler mm
Fastighetsköp, Tilläggsförvärv, Försäljning
Köpeavtal och överlåtelseformer
Fastighetsvärdering
Samägande, Servitut
Skydd, Intrång, Expropriation

M8 **Företagsekonomi/ Entreprenörskap (5 p)**

Ekonomiska grundbegrepp
Företagsformer, Organisationskunskap
Företagande, Entreprenörskap
Affärsidé, Produktutveckling
Nätverksbyggande, Marknadsföring
Juridik och avtalsfrågor
Arbetsgivaransvar
Arbetsmiljö, Arbetsmiljöproblem
Kvalitets- och miljöledningssystem
Resultatplanering, Prognostisering
Känslighetsanalys
Investerings- och lönsamhetskalkylering
Budgetering

M9 **Ledarskap, Arbetsledning (5p)**

Gruppsykologi, Gruppdynamik
Ledarstilar
Självkännedom, Personligt ledarskap
Kommunikation
Konflikthantering
Lagarbete, Arbetsledning
Målstyrning

M10 **Skoglig planläggning och Planering (5p)**

Skogsbruksplanläggning (se också ovan)
Gröna skogsbruksplaner i PcSkog, ArcView
Flerårsplanering, Framskrivning, Bristanalys
Årsplanering (skogsvårdåtgärder, avverkningar, vägbyggen etc)
Operativ detaljplanering av skogliga åtgärder

M11 **Omvärldsanalys, Framtidsvisioner (2 p)**

Skogsbruket och omvärlden
Skogstillgångar och skogsutnyttjande
Utvecklingstrender
Framtida behov av skogsbruks- och andra relevanta tjänster
Affärsutvecklingsmöjligheter i skogsbygd

M12 **Arbetsplatspraktik(4 p)**

Praktik hos godkända praktikvärdar (medhjälp/ medföljande i arbete under tilltagande ansvar). Praktiken avslutas med någon typ av studie eller uppföljning (se nedan).

M13 **Fördjupningsarbete/ Examensarbete (4p)**

Enskilt fördjupningsarbete med verklighetsanknuten frågeställning (helst på uppdrag av en skogsaktör/ praktikvärd).

Kursupplägg

Kursen ges i två valbara varianter; en med höststart och en med vårstart. Den första startar vecka 34 och slutar vecka 26 (augusti 2008 till juli 2009). Motsvarande för den andra är vecka 2 respektive vecka 51 (januari till december 2009). Kursårets principiella upplägg är i båda fallen det samma (intensivperioder på c:a 8 veckor omväxlande med lov, samt med en kortare praktikperiod på våren). Maximalt 3 kursmoduler läses parallellt under perioderna. Vilka som läses tillsammans och vilka sådana kombinationer som följer efter varandra skiljer sig dock något åt mellan de båda alternativen, men detta har bedömts sakna betydelse för kvaliteten. Den enda egentliga skillnaden är att kursen med vårstart har ett sommaruppehåll på 7 veckor, vilket ger möjligheter till ökad praktik och eventuellt också mer tid till insamling av data för ett mer omfattande examensarbete. För närmare information om upplägget hos de alternativa kurserna hänvisas till *särskild kursöversikt*. Båda kan, som nämnts, vid behov förlängas med en termin för enskilda deltagare.

Undervisningsformer

Föreläsningar och gästföreläsningar, demonstrationer, förevisningar, studiebesök, samt lektioner och exkursioner där ämnesteorin omväxlar med övningar och grupparbeten, samt då och då större ämnesintegrerade och problembaserade tillämpningar (grupparbetsprojekt). Genomförandet av de senare dokumenteras av kursdeltagarna och redovisas i seminarieform. Arbetsplatspraktiken är handledd och utgör ett förhållandevis kort men ändå väsentligt inslag i utbildningen. Även examensarbetet är handledt. Arbetet beskrivs och sammanfattas i en rapport med eventuellt framtagna produkter eller liknande bilagda, samt redovisas och diskuteras muntligt vid särskilt seminarium.

Tillvalsmöjligheter

Parallellt med nämnda obligatoriska inslag erbjuds också ett antal frivilliga längre ”tillvalskurser” såväl som ”kortkurser”. *Tillvalskurserna* är, med några undantag, upplagda som distanskurser via nätet (FirstClass) och utgöres av handledda självstudier med några få fysiska träffar/gruppövningar per kurs. Exempel på sådana valbara tillvalskurser: Matte B, Motoråg, Røjmotorsåg, Basmaskinservice, Körningsteknik, Virkestransport, Skogstaxering och Skogsvärdering, PcSkog och ArcView, Affärsjuridik, Bokföring och Resultatredovisning, Deklaration och Beskattning, Säljteknik och Marknadsföring, Exponeringsteknik och Utställningskunskap, Jägarexamen, Viltbiologi, Viltvård, Jaktadministration och Jaktturism, Vatten/Fisk/Fiskevård, Sportfiske, Fisketurism, Överlevnadskunskap, Gourmématlagning i fält, Svamp och Bär, samt Skog och Hälsa. *Kortkurserna* motsvarar oftast 2- 3 dagar och är förlagda till vissa kvällar och helger. Exempel på valbara kortkurser: Fyrhjuling och Snöskoter (förarbevis), Fiske- och Jakttillsyningsman, Naturvårdsbevakare, Dokumentationsfoto och Bildbehandling, Hjärt- och Lungräddning, samt Fältsjukvård.

Övningsområden

De flesta tillämpningar genomföres på skolans speciella övningsområde i skolans närhet, en 700 ha stor privat skogsfastighet som skolan/kursdeltagarna sköter själva i samarbete med den naturvårdsintresserade ägaren. Vissa övningar är också förlagda till en 500 ha stor fastighet i närheten som förvaltas av Rattsjöstiftelsen och till ett skogsblock på c:a 3000 ha som ägs eller förvaltas av Bergvik/Stora alternativt Kyrkan/Skogssällskapet. De flesta större GIS- och 3D-baserade planeringsövningar är förlagda till ett större bolagsområde i Bergslagen som också utnyttjas av Gammelkroppa Skogsskola. Simulatorövningar och vissa maskinövningar är förlagda till skogsskolorna S:a Viken (i Fryksdalen) respektive Sönsterud (i Hedmarken).

Samarbetspartners och praktikvärdar

Aktiva, privata skogsbrukare i skolans närhet, små- medelstora skogsentreprenadföretag (Broberg, Weda Skog mfl), besparingsskogar (Orsa, Lima), skogsägarföreningar (Mellanskog Värmland), skogsbolag (Stora/Bergvik och Sveaskog), skogsföretag med egna industrier (Moelven, Fiskarheden), sågverk (Ransbysågen), stiftskogar (Ruskåsen), skogsstyrelsekontor (Torsby, Malung, Lima), fastighetsvärderings- och mäklarföretag (Landeum, Skogsmäklarna, LRF-Skogsbyrå). Andra praktikvärdar kan tillkomma efterhand.

Läromedel

Obligatorisk litteratur och studiematerial i övrigt framgår av *särskild läromedelsförteckning* som fastställs i god tid innan kursen startar.

Kostnader

Undervisningen är i princip kostnadsfri. Kursdeltagaren står dock för litteratur- och vissa stencilkostnader, för nödvändig personlig utrustning - se *särskild utrustningslista* - och för resor till och från skolan och praktikplatserna. De som är helinackorderade betalar naturligtvis för detta - se *särskild boendepriislista*, liksom för uppehållet under praktikperioderna. För de flesta frivilliga kortkurser tas det ut en självkostnadsavgift. Information om aktuella sådana priser ges i samband med den allmänna kursstarten (eller i god tid innan kortkurserna startar).

Studieförmåga och prestation

Bedömning av den studerande görs av lärarna i en fyrgradig skala (4= Utmärkt, Mycket väl godkänd, 3 =Mycket god, Väl godkänd, 2=God, Godkänd och 1= Mindre god, Underkänd i varje kursmodul. Dessa ämnesbedömningar sammanvägs till ett slutomdöme, vilket är det som anges på kursintyget (se nedan). Bedömningen görs med ledning av kursdeltagarens agerande i samband med övningar och praktiktjänstgöring, muntliga insatser under seminarier, muntliga/skriftliga redovisningar av projektarbeten, inlämnade skriftliga redovisningar av annat slag inklusive examensarbetet, samt med ledning av resultatet från teoretiska såväl som praktiska prov.

Kursintyg och examensbevis

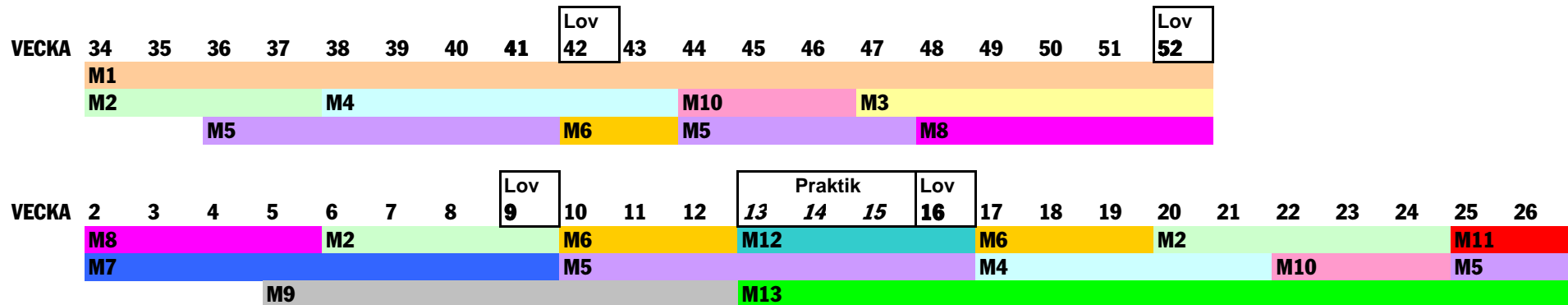
Efter genomgången kurs erhåller varje kursdeltagare ett intyg över de aktuella modulerna och dessas närmare innehåll och omfattning i timmar inklusive eventuell frånvaro i 5 procentiga klasser. Även det erhållna studieomdömet framgår av intyget. Den kursdeltagare som genomfört alla obligatoriska moment på ett godtagbart sätt och erhållit minst studieomdömet God/Godkänd får dessutom ett särskilt examensbevis (grundläggande skogsbruksexamen med inriktning skogsvård och skoglig planering). För genomgångna tillvalskurser såväl som kortkurser ges separata intyg.

Stöllet i november 2007

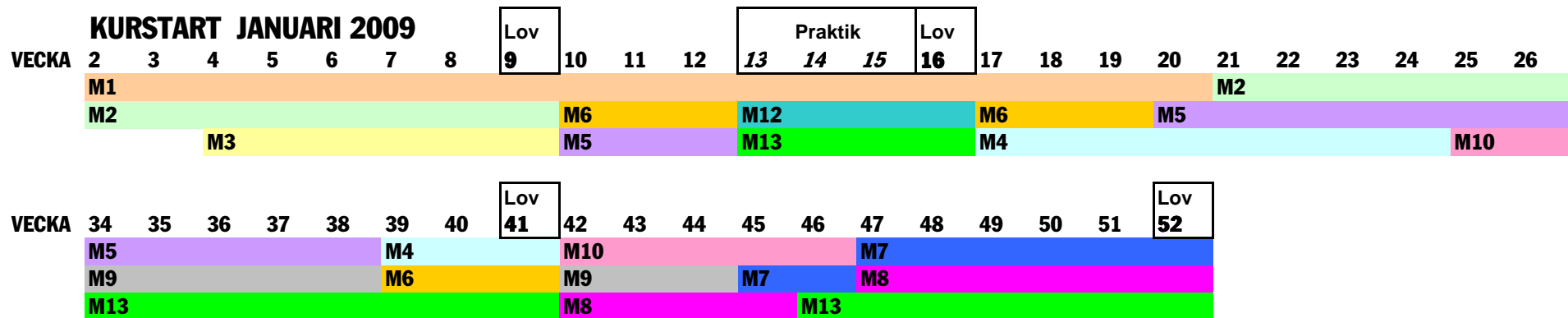
Ingemar Brelin (lärare, kursutvecklare). Klarälvdalens folkhögskola, Kyrkvägen 13, 680 51 Stöllet. Tel. 0563- 25200 (vx), mobil 0702-841817, e-post: ingemar.brelina@klaralv.se, hemsida: <http://www.klaralv.se/>

Skogsvård&Skoglig planering, Klarälvdalens folkhögskola

KURSTART AUGUSTI 2008

KURSTART JANUARI 2009

M1	Baskurser	M8	Företagsekonomi, Entreprenörskap
M2	Skogsekologi	M9	Ledarskap, Arbetsledning
M3	Produktkunskap, Köp och försäljning	M10	Skoglig planering
M4	Skogsuppskattning, Skogsindelning, Värdering	M11	Omvärldsanalys, Framtidsvisioner
M5	Skogsvårdsåtgärder, Skogsskötsel	M12	Arbetsplatspraktik
M6	Skogsteknik, Drivning, Logistik	M13	Fördjupningsarbete, Examensarbete
M7	Fastighetskunskap		